

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF SCHOOL ADMINISTRATION SKILLS IN THE AGE OF THAILAND 4.0 UNDER UDON THANI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

ณัฐพร ใจสามารถ*, สุนิสา วงศ์อารีย์, นวตกร หอมสิน

Natthaporn Jaisamath, Sunisa Wongaree, Nawattakorn Homsin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University, Udon Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: ream_27haha@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และ 2) ประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร หลักการ และระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ในการกำหนดวิธีการศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนในการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการสื่อสาร 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ 6) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นและตีความตามกรอบแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า ได้แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จำนวน 39 แนวทาง และ 2) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โดยการเลือกแบบเจาะจง

* Received February 26, 2023; Revised February 28, 2023; Accepted April 6, 2023

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความสอดคล้อง ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ทักษะการบริหารสถานศึกษา, ประเทศไทย 4.0, โรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

Abstract

The purpose of this research article was: 1) to study guidelines for developing school administration skills in the age of Thailand 4.0 under Udon Thani Primary Education Service Area Office, and 2) to evaluate the guidelines for developing school administration skills in the age of Thailand 4.0 under Udon Thani Primary Education Service Area Office. mixed method research. The research studies and analyzes the documents, principles and methodologies in a qualitative way. in order to determine the study method and use it as a guideline for studying. The method of conducting research is divided into 2 steps. Step 1: to study guidelines for developing school administration skills in the age of Thailand 4.0 by using the semi-constructed interview. The experts were five people chosen by using purposive sampling. The data were analyzed by using the qualitative data to classify the data into categories according to the 6 conceptual frameworks, they are 1) Human skills, 2) Technical skills, 3) Communication skills, 4) Technology skills, 5) Conceptual skills, and 6) Innovative skills. Analyze the data by using the qualitative data to classify the data into categories according to the issues and interpret them according to the conceptual framework. The results were as follows: Obtained 39 guidelines for developing school administration skills in the age of Thailand 4.0. and 2) Guidelines assessment results for developing school administration skills in the age of Thailand 4.0. Five experts were chosen by purposive sampling. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. The school administration skills in the age of Thailand 4.0 assessment were

conducted in 4 approaches: utility, appropriateness, feasibility and congruity. The results were as follows: Overall, it was at the highest level in all aspects.

Keywords: Guidelines for development, School administration skills, Thailand 4.0, School, Udon thani primary education service area office

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตน ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษา อัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้งานด้านภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile Learning) มาใช้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ปรับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระบบบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ฯลฯ ซึ่งผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญในการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ส่วนจะบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น กระบวนการบริหาร ทักษะของผู้บริหาร ตลอดจนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ที่วางไว้ การนำเอาทักษะการบริหารมาเป็นองค์ประกอบในการบริหาร จะทำให้การบริหารงานเป็นระบบเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความรู้เรื่องการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ความรู้เรื่องการบริหารจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองคิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556) ซึ่งก้องณเรณทร์ พลชา ได้สรุปว่า กลยุทธ์การพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยกลยุทธ์หลักคือ การพัฒนาทักษะการใช้และการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาด้านการบริหารจัดการเพื่อเป็นองค์กร การเสริมสร้างทักษะการคิด และการส่งเสริมทักษะด้านสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม (ก้องณเรณทร์ พลชา, 2561)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประเมินแนวทาง ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
2. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี และครูผู้สอน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (Expert in-depth Interview) มาจากการที่ผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะแบบเจาะจง (Purposive Selection) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเกิดความหลากหลายตามบริบทในแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่มีลักษณะกึ่ง ๆ ระหว่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการใช้แบบฟอร์มที่มีการเตรียมการ โดยมีโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานเดียวกัน และกึ่งกับแบบสัมภาษณ์แบบไร้โครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีความยืดหยุ่นสูง ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามและสามารถปรับเปลี่ยนการซักถามให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ (1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (2) ทักษะด้านเทคนิค (3) ทักษะด้านการสื่อสาร (4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ (6) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ นำไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นและตีความตามกรอบแนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษา ขอบเขตการวิจัย วัตถุประสงค์ และข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางต่อไป และส่งแนวทางที่ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ กลับคืนให้ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ทั้ง 5 ท่าน เพื่อยืนยันผลแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ประเมิน ได้กำหนดคุณลักษณะแบบเจาะจง (Purposive Selection) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เพื่อเกิดความหลากหลายตามบริบทในการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 คน ผู้มีความรู้/ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 คน ผู้มีความรู้/ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 คน และผู้มีความรู้/ประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 คน รวม จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินโดยมีประเด็นการประเมินครอบคลุมองค์ประกอบของทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ทั้ง 6 ด้าน โดยมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert's Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งกำหนดเกณฑ์เป็น 5 ระดับ และใช้แนวทางการประเมินของ กัสเคย์ (Guskey, T. R, 2000) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยพิจารณาผลที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา นักเรียน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน 2) ด้านความเหมาะสม (Propriety) โดยพิจารณาจากกระบวนการได้มาครอบคลุมองค์ประกอบ การใช้ถ้อยคำสำนวน การจัดกลุ่มหรือลำดับของเนื้อหา ความคุ้มค่าในการนำไปดำเนินการตลอดจนความเหมาะสมกับสถานการณ์ 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยพิจารณาถึงความสามารถในการนำไปสู่การปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติให้สำเร็จได้ การจัดกลุ่มหรือลำดับของเนื้อหา ความคุ้มค่าในการนำไปดำเนินการ

ตลอดจนความเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) ด้านความสอดคล้อง (Congruity) โดยพิจารณาความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ บริบทของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชน และความสอดคล้องภายในองค์ประกอบแต่ละด้าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิหรือกลุ่มผู้ประเมินทุกท่าน ในการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี และประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อบันทึกหมายวันเวลา 2) ผู้วิจัยนำแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พร้อมส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิหรือกลุ่มผู้ประเมินเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ผลการประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินที่มีต่อความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี และนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับการประเมิน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้มาร่วมวิเคราะห์เชิงตีความอีกรอบร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกลุ่มผู้ประเมิน เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือของการวิจัย (Trusworthiness) มากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลการหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบผลวิจัยทักษะการบริหาร 6 ด้าน ดังนี้

1) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมแนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รู้เท่าทันเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำทางด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้กับสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้มีความคิดในเชิงบวกหรือเชิงสร้างสรรค์ คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ผักผ่อนตนเองให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสได้อย่างสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรคิดในแง่บวกหรือแง่ดีอยู่เสมอ และรู้จักการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มีการปรับมุมมองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ มีความคล่องแคล่ว ว่องไว และปรารถเปรียว ในทุกสถานการณ์ มีความอดทน เพียรพยายาม และไม่ท้อถอย จนกว่าจะประสบผลสำเร็จ มีการปรับตัว เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาอย่างต่อเนื่อง และมีการเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา

2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทัศนคติและแนวคิดในการบริหารให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็น และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์ เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในระบบออนไลน์ และสารสนเทศ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดระบบสารสนเทศ บริหารจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการ และสามารถตรวจสอบได้ และมีการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เรียกใช้ได้สะดวก

3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถชักนำหรือจูงใจบุคคลภายนอกและผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความชัดเจนในการสั่งงาน และใช้คนให้ถูกกับงาน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และนำหลักธรรมกัลยาณมิตร 7 มาใช้เป็นเครื่องมือในการชักนำหรือจูงใจให้บุคคลอื่นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือจากบุคคลภายในให้สำเร็จก่อนแล้วค่อยสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากบุคคลภายนอก เปิดโอกาสให้บุคลากรในเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ร่วมกับบุคลากรในเครือข่าย โดยการยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

4) ทักษะด้านเทคนิค แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ขยันอ่าน ขยันคิด และขยันทำ มีการศึกษาดูงานจากโรงเรียนและบุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผน กำหนดนโยบาย และทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ชัดเจน ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีวิจรณ์ญาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมากำหนดแผนปฏิบัติการและหลักสูตรของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

5) ทักษะด้านการสื่อสาร แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ขยันอ่าน ขยันคิด และขยันทำ มีการศึกษาดูงานจากโรงเรียนและบุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผน กำหนดนโยบาย และทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ชัดเจน ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีวิจรณ์ญาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมากำหนดแผนปฏิบัติการและหลักสูตรของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

6) ทักษะด้านความคิดรวบยอด แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวินิจฉัยปัญหาอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจสั่งการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความยุติธรรม และยึดหลักความถูกต้องตามกฎระเบียบ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา มีการจัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหา และประเมินสถานการณ์ ก่อนตัดสินใจสั่งการ แนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษาเป็นอย่างดี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาก่อนกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ซึ่งแผนการดำเนินงานให้ครูและบุคลากรเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0

รายการ	สถิติ		แปลผล
	μ	σ	
1. ด้านความเป็นโยชน์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ด้านความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นไปได้	4.83	0.28	มากที่สุด
4. ด้านความสอดคล้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.96	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.96$, $\sigma = 0.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ด้านความเหมาะสม ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ด้านความสอดคล้อง ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) และด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.28$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1) ทักษะด้านการสร้างสรรค่นวัตกรรม เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะนี้มีความจำเป็นสำหรับ

ผู้บริหารในยุคปัจจุบัน ที่ต้องมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ นอกจากสร้างนวัตกรรมขึ้นมาใช้แล้วยังต้องรู้จักใช้นวัตกรรมที่มีอยู่มาปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับ เนาวรัตน์ เยาวนาถ ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการมุ่งศึกษาและเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเป็นอย่างดี รู้เท่าทันเหตุการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเชื่อมโยงและประยุกต์ความรู้หรือประสบการณ์ของตนเองในการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้ของตนเองให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรสร้างสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน (เนาวรัตน์ เยาวนาถ, 2562)

2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคปัจจุบันที่ต้องมีความรู้ความสามารถและเป็นผู้นำในการใช้และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อความสำเร็จของงานและความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ สอดคล้องกับ กนกอร สมปราชญ์ ได้กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนว่าต้องนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี 2) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และ 3) การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ (กนกอร สมปราชญ์, 2560)

3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในทุกยุคทุกสมัย เพราะการบริหารให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องรู้จักการบริหารคน ใช้นคนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้บริหารควรมีมมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ ได้กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มุ่งเน้นความสามารถที่จะเข้าใจความรู้สึกและทัศนคติของผู้อื่น และสามารถสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผล (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ, 2560)

4) ทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะที่มีความจำเป็น

สำหรับผู้บริหารในการบริหารงานต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ จึงจะประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา ได้กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิคหรือทักษะด้านวิชาการมีความสำคัญสำหรับผู้มีบทบาทเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างานในระดับล่างของลำดับตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานมากกว่าผู้บริหารระดับกลาง และระดับสูง (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560)

5) ทักษะด้านการสื่อสาร เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านการสื่อสารเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารงานต้องอาศัยการสื่อสารที่ชาญฉลาดจึงจะประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ เซอร์เมอร์ฮอร์น ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ มีทักษะการสื่อสารเป็นขีดความสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น การแสดงออกอย่างชัดเจนในรูปของลายลักษณ์อักษรหรือคำพูด ประกอบด้วย การเขียน การพูด การป้อนกลับ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Schermerhorn, J. R, 2005)

6) ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นทักษะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารงาน สามารถนำความรู้มาช่วยในการวางแผนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ขวัญมา ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นการแสดงถึงความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของผู้บริหารที่สามารถมองเห็นภาพรวมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างเข้าใจ เช่น โครงสร้างขององค์กร ระบบบริหารงาน ตลอดจนจุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร ส่งผลทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ สามารถแก้ปัญหา คัดคะแนนแนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้ (พงษ์ศักดิ์ ขวัญมา, 2558)

2. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ก้องณเรณทร์ พลชา พบว่า การประเมินกลยุทธ์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง

4 ด้านคือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นไปได้ มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งทุกด้าน (ก้องณเรณทร์ พลชา, 2561)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีทักษะการบริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะด้านเทคนิค 5) ทักษะด้านการสื่อสาร และ 6) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ 2. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้รู้เท่าทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำทางด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถส่งเสริมหรือนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถชักนำหรือจูงใจบุคคลภายนอกและผู้ได้บังคับบัญชาให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ทักษะด้านเทคนิค ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาความรู้ เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ ได้ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถวินิจฉัยปัญหาอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจสั่งการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการนำแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ที่ได้จากการวิจัยไปปฏิบัติและประเมินปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ก้องณเรณทร์ พลชา. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดเลย. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พงษ์ศักดิ์ ขวัญมา. (2558). ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามแนวคิดโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1), 6-7.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). การบริหารการศึกษาหลักการและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- Guskey, T. R. (2000). Evaluation professional development. California: A sage.
- Schermerhorn, J. R. (2005). Management. New York: John Wiley & Sons.